

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

AKPAZ LİMİTED ŞİRKETİ / TÜRKİYE

(Başvuru No. 6800/09)

KARAR

Sözleşme'ye Ek 1. No.lu Protokol'ün 1. maddesi • Mülklerin kullanımının düzenlenmesi • Ceza yargılaması çerçevesinde başvuran şirketin mallarının yetkili makamlar tarafından yaklaşık dokuz yıl boyunca devamlı olarak tutulması • El koymaya ilişkin alternatif tedbirlerin öngörülmemesi • Yürürlükte olan el koyma tedbirlerinin beş yıla aşkın bir süre boyunca devam ettirilmesi için beraat kararı verilmesinden itibaren hiçbir meşru nedenin bulunmaması • Orantılılık eksikliği

STRAZBURG

18 Ocak 2022

İşbu karar, Sözleşme'nin 44 § 2 maddesinde belirtilen koşullar çerçevesinde kesinleşecektir. Bazı şekli düzeltmelere tabi tutulabilir.

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2022. Bu gayriresmî çeviri, Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

Akpaz Limited Şirketi/Türkiye davasında,

Başkan

Jon Fridrik Kjølbro,

Hâkimler

Carlo Ranzoni,

Aleš Pejchal,

Valeriu Grițco,

Pauliine Koskelo,

Marko Bošnjak,

Saadet Yüksel

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdürü* Stanley Naismith'in katılımıyla, Daire olarak toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm),

Türkiye Cumhuriyeti aleyhine açılan davanın temelinde bulunan ve Türk hukukunda limited bir şirket olan Akpaz Limited Şirketi'nin ("başvuran şirket") 2 Şubat 2009 tarihinde, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme'nin ("Sözleşme") 34. maddesi uyarınca yapmış olduğu yukarıda belirtilen başvuruyu (no. 6800/09),

Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesi bağlamında sunulan şikâyetin Türk Hükümetine ("Hükümet) bildirilmesine ilişkin kararı

ve tarafların görüşlerini dikkate alarak

30 Kasım 2021 tarihinde kapalı oturumda gerçekleştirilen müzakerelerin ardından söz konusu tarihte aşağıdaki kararı vermiştir:

GİRİŞ

1. Başvuru, başvuran şirketin mülklerine el konulmasıyla ve mülkleri iade edilinceye kadar geçen zamandan kaynaklanan zarar ile ilgidir.

OLAY VE OLGULAR

2. Başvuran Akpaz Limited Şirketi (*Akpaz Dayanıklı Tüketim Malları Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi*), İzmir’de bulunan, Türk hukukuna tabi bir şirkettir. Başvuran şirket İzmir Barosuna bağlı avukatlar M. Yararbaş ve S. Amuş tarafından temsil edilmektedir.

3. Hükümet, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi nezdinde Türkiye temsilcisi olan, Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı İnsan Hakları Dairesi Başkanı Hacı Ali Açıkgül tarafından temsil edilmiştir.

I. DAVANIN BAŞLANGICI

4. 16 Haziran 1995 tarihinde İzmir Gümrük Müdürlüğü, başvuran şirketin İzmir limanına ithal edilen mallara ilişkin beyannameleri kasten değiştirerek gümrük kaçakçılığı suçunu işlediğini belirten bir bilgi almıştır (15624 ve 15644 sayılı, gümrük işlemlerini tamamlamak üzere öngörülen 26 Temmuz 1995 tarihli beyannameler).

5. Suçun bildirilmesinden sonra gümrük memurları, şirketin ambarlarında arama yapmış ve beyan edilen eşyalarla ithal edilecek eşyalar arasında bir fark olduğundan şüphelenerek şirketin söz konusu beyannameleri düzenlediği eşyalara el koymuşlardır.

Bu vesileyle düzenlenen 21 Temmuz 1995 tarihli tutanakta, 1.173 (bin yüz yetmiş üç) adet elektronik cihaza (televizyon, hi-fi stereo, kaset, video kamera ve araba radyosu) el konulduğu, söz konusu eşyaların gümrük işlemlerinin yapılmadığı ve 26 Temmuz 1995 tarihli ve 15644 sayılı gümrük giriş beyannamesi kapsamında ithal edilmiş olmalarına rağmen beyannamenin tescil edilmediği tespit edilmiştir. Sonuç olarak söz konusu eşyalar, TCDD (Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları) liman ambarında 3/A bölümüne götürülmüştür.

Ayrıca, 29 Ağustos 1995 tarihli başka bir tutanağa göre 960 (dokuz yüz altmış) adet Onwa marka K-8116 model televizyona el konulmuştur.

6. Belirsiz bir tarihte, yukarıda bahsedilen iki arama sonucunda el konulan mallar konusunda İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından geçici soruşturma açılmıştır (1995/37850 Hz sayılı).

II. BAŞVURAN ŞİRKET HAKKINDA AÇILAN CEZA DAVASI

7. 24 Ekim 1995 tarihli bir iddianame ile savcılık, o tarihte yürürlükte olan 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun'un 20. maddesi, ek madde 2'nin III. fıkrası ve 27. maddesinin 2 ve 3. fıkraları ile 33. maddesinin *son cümlesi (in fine)* temelinde başvuran şirketin temsilcisi C.K.'yi ve diğer üç kişiyi suçlamıştır. Dava, 1995/383 Esas sayısı altında İzmir 1. Ağır Ceza Mahkemesi (1. Ağır Ceza Mahkemesi) önünde görülmüştür. *İpek Dayanaklı Tüketim Malları Ticaret ve Sanayi Limited Şirketi* davası (1995/382 Esas sayılı dava) ile birleştirilmiştir.

8. İzmir 1. Ağır Ceza Mahkemesi, 7 Haziran 1999 tarihinde, gümrük kaçakçılığı suçunu işlediklerine dair yeterli delil bulunmadığı gerekçesiyle şirketin temsilcisi C.K. dâhil sanıkların beraatına karar vermiştir. Söz konusu kararda malların hem geri verilmesine hem de müsadere edilmesine hükmedilmemiştir.

9. 1. Ağır Ceza Mahkemesinin kararı, 30 Mayıs 2001 tarihinde, "dava konusu eşyalar hakkında mahallinde her zaman bir karar alınması mümkün" görüldüğü gerekçesiyle Yargıtay 7. Ceza Dairesi tarafından onanmıştır.

III. EŞYALARIN İADE EDİLMESİ

10. 25 Ekim 1995 tarihinde, başvuran şirketin temsilcisi, 1918 sayılı Kanun'un 21. maddesi uyarınca el konulan eşyaların iadesini talep etmiştir.

11. 1. Ağır Ceza Mahkemesi, 25 Aralık 1996 tarihinde, Gümrük Müdürlüğünün başvuran şirket ve ortakları tarafından yapılan önceki ithalatlar vesilesiyle benzer usulsüzlüklerin defalarca tespit edildiği yönündeki 8 Nisan 1996 tarihli olumsuz görüşünün ardından iade talebini

reddetmiş ve bu malların, marka simgeleri haricinde piyasadaki benzer mallardan kendilerini ayıran belirli özellikleri olmaması nedeniyle kaçak eşyaların akışını kolaylaştıracak nitelikte olduğuna karar vermiştir.

12. Gümrük Müdürlüğü, 19 Ekim 2001 tarihinde, başvuran şirketin temsilcisi C.K. dâhil sanıkların beraatına karar verilmesine rağmen, 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 7 Haziran 1999 tarihli kararında iade kararı vermediği gerekçesiyle malların müsadere edilmesini talep etmiştir.

13. 1. Ağır Ceza Mahkemesi, 25 Ekim 2001 tarihinde söz konusu malların iadesine hükmetmiştir. Söz konusu karar, belirsiz bir tarihte, herhangi bir duruşma düzenlenmeden verildiği gerekçesiyle Yargıtay 7. Ceza Dairesi tarafından bozulmuştur.

14. Bu kararın ardından 1. Ağır Ceza Mahkemesi, 19 Ağustos 2002 tarihinde, bir kez daha davaya bakmış, duruşma düzenlemiş ve malların ülkeye kaçak sokulmadığı gerekçesiyle kaçak eşya ambarında tutulan eşyaların iadesine karar vermiştir (dosya numarası 1995/382).

15. Başvuran şirket, 27 Şubat 2003 tarihinde, İzmir 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 7 Haziran 1999 tarihli beraat kararı ve 19 Ağustos 2002 tarihli malların iadesi kararı uyarınca Gümrük Müdürlüğünden malların iadesini talep etmiştir.

16. 26 Mart 2003 tarihinde Gümrük Müdürlüğü, iade kararının henüz kesinleşmediği gerekçesiyle başvuruyu reddetmiştir.

17. Hazine vekili, belirsiz bir tarihte, tazminat talep etme hakkını saklı tutarak 19 Ağustos 2002 tarihli iade kararına karşı temyiz başvurusunda bulunmuştur.

18. 8 Nisan 2004 tarihinde, Yargıtay 7. Ceza Dairesi, 19 Ağustos 2002 tarihli kararı onamıştır.

19. Başvuran şirket, 11 Haziran 2004 tarihinde bir kere daha Gümrük Müdürlüğünden malların iadesini talep etmiştir. Aynı tarihli bir yazıyla İdare, başvuran şirkete, söz konusu malların alınabileceğinin bilgisini vermiştir.

20. Gümrük Müdürlüğü, 30 Haziran 2004 tarihinde malların iadesine hükmetmiştir.

IV. TAM YARGI DAVALARI

A. 15644 sayılı beyanname kapsamına giren mallara ilişkin dava

21. Başvuran şirket, temsilcisi aracılığıyla, 13 Eylül 2004 tarihinde, 24 Temmuz 1995 tarihinden 16 Temmuz 2004 tarihine kadar mallara el konulması sonucu uğranan zararın maddi tazminatı talebiyle İzmir İdare Mahkemesi önünde tam yargı davası açmıştır. Başvuran şirket, munzam zarar talep etme ve Mahkemeye başvurma haklarını saklı tutarak, 24 Temmuz 1995 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizle birlikte 2.100.000,000 TRL (olayların meydana geldiği dönemde yaklaşık 1.187,780 avro (EUR)) talep etmiştir. Bu konuda başvuran şirket, zarar değerlendirmesi yapmakla görevli bir bilirkişi heyetinin atanmasını talep ettiği İzmir 11. Asliye Hukuk Mahkemesi önünde açılan (2004/166 D. İş sayılı dosya) davaya atıfta bulunmuştur. Daha sonra, söz konusu mahkeme tarafından atanan üç bilirkişiden oluşan heyetin 22 Kasım 2004 tarihli raporunu dosyaya eklemiştir.

22. 23 Haziran 2005 tarihinde İzmir 3. İdare Mahkemesi, başvuran şirketin talebini reddetmiştir (2004/1264 E. ve 2005/460 K. sayılı dosya). İzmir 3. İdare Mahkemesi, karar gerekçelerinde, mallara gümrük müfettişleri tarafından yürütülen kaçakçılık şüphelerine ilişkin soruşturmalar sonucunda el konulduğunu; söz konusu malların yalnızca mahkeme kararı ile iadesinin mümkün olduğunu; malların, bu amaçla makul süre içinde alınan karar kesinleşir kesinleşmez başvuran şirkete verildiğini ve idareye hizmet kusuru atfetmenin mümkün olmadığını ve kusursuz sorumluluk hâli bulunmadığını tespit etmiştir.

23. Danıştay 10. Dairesi, 18 Eylül 2007 tarihinde, idare mahkemesinin kararını onamıştır.

24. Başvuran şirket tarafından yapılan karar düzeltme talebi 9 Temmuz 2008 tarihinde reddedilmiştir. Söz konusu karar başvuran şirketin temsilcisine 12 Ağustos 2008 tarihinde tebliğ edilmiştir.

B. 15624 sayılı beyanname kapsamına giren mallara ilişkin dava

25. Başvuran şirket, temsilcisi aracılığıyla, 14 Eylül 2004 tarihinde, 24 Temmuz 1995 tarihinden 16 Temmuz 2004 tarihine kadar mallara el konulması sonucu uğranan zararın maddi tazminatı talebiyle İzmir İdare Mahkemesi önünde tam yargı davası açmıştır. Başvuran şirket, munzam zarar talep etme ve Mahkemeye başvurma haklarını saklı tutarak, 29 Ağustos 1995 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizle birlikte 11.000.000,000 TRL (olayların meydana geldiği dönemde yaklaşık 621.820 avro (EUR)) talep etmiştir. Bu konuda başvuran şirket, zarar değerlendirmesi yapmakla görevli bir bilirkişi heyetinin atanmasını talep ettiği İzmir 11. Asliye Hukuk Mahkemesi önünde açılan (2004/166 D. İş sayılı dosya) davaya atıfta bulunmuştur. Daha sonra, söz konusu mahkeme tarafından atanan üç bilirkişiden oluşan heyetin 22 Kasım 2004 tarihli raporunu dosyaya eklemiştir.

26. 23 Haziran 2005 tarihinde İzmir 3. İdare Mahkemesi, başvuran şirketin talebini reddetmiştir (2004/1263 E. ve 459 K. sayılı dosya). İzmir 3. İdare Mahkemesi, karar gerekçelerinde, mallara gümrük müfettişleri tarafından yürütülen kaçakçılık şüphelerine ilişkin soruşturmalar sonucunda el konulduğunu; söz konusu malların yalnızca mahkeme kararı ile iadesinin mümkün olduğunu; malların, bu amaçla makul süre içinde alınan karar kesinleşir kesinleşmez başvuran şirkete verildiğini ve idareye hizmet kusuru atfetmenin mümkün olmadığını ve kusursuz sorumluluk hâli bulunmadığını tespit etmiştir.

27. Danıştay 10. Dairesi, 18 Eylül 2007 tarihinde, idare mahkemesinin kararını onamıştır.

28. Başvuran şirket, 13 Aralık 2007 tarihinde karar düzeltme talebinde bulunmuştur.

29. Başvuran şirket tarafından yapılan karar düzeltme talebi 20 Şubat 2009 tarihinde reddedilmiştir. Söz konusu karar başvuran şirketin temsilcisine 29 Nisan 2009 tarihinde tebliğ edilmiştir.

V. DAHA SONRA MEYDANA GELEN GELİŞMELER

30. Taraflar, 12 Ağustos 2014 tarihinde, başvuran şirketin ticaret sicilinden silindiğini Mahkemeye bildirmiş ve İzmir Ticaret Sicili Müdürlüğünün 11 Nisan 2019 tarihli yazısında da belirtildiği gibi bu konu hakkında duyuru Türk Ticaret Kanunu'nun geçici 7. maddesi uyarınca yayımlanmıştır. Söz konusu bilgiler başvuran şirket tarafından onaylanmıştır.

31. Başvuran şirket, 17 Ocak 2019 tarihinde, Mahkeme önünde yargılamanın derdest olduğunu belirterek İzmir 6. Asliye Ticaret Mahkemesine yeniden tescil için talepte (2019/113 E. sayılı dosya) bulunmuştur.

32. Başvuran şirket, 9 Aralık 2020 tarihinde, İzmir 6. Asliye Ticaret Mahkemesinin 29 Kasım 2019 tarihinde şirketin yeniden ticaret siciline tescil edilmesine karar verdiğini Mahkemeye bildirmiştir. 8 Ocak 2020 tarihinde bu bilgi Hükümete iletilmiştir.

HUKUKÎ ÇERÇEVE VE İLGİLİ İÇ HUKUK UYGULAMASI

33. Anayasa'nın 138. maddesinin 4. fıkrası aşağıdaki şekildedir:

“Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez.”

34. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin ilgili kısımları aşağıdaki gibidir:

“1. İdari dava türleri şunlardır:

a) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

(...)”

Aynı Kanun’un 12. maddesi aşağıdaki şekildedir:

“İlgililer haklarını ihlal eden bir idari işlem dolayısıyla Danıştay’a ve idare ve vergi mahkemelerine doğrudan doğruya tam yargı davası veya iptal ve tam yargı davalarını birlikte açabilecekleri gibi ilk önce iptal davası açarak bu davanın karara bağlanması üzerine, bu husustaki kararın veya kanun yollarına başvurulması halinde verilecek kararın tebliği veya bir işlemin icrası sebebiyle doğan zararlardan dolayı icra tarihinden itibaren dava süresi içinde tam yargı davası açabilirler. Bu halde de ilgililerin 11 nci madde uyarınca idareye başvurma hakları saklıdır.”

35. Olayların meydana geldiği tarihte yürürlükte olan 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun’un (yürürlükten kaldırılmıştır) 20. maddesinin 1. fıkrasına göre, “*Her ne şekilde olursa olsun hile veya suistimal gibi kanun dışı yollarla veya gerçeğe aykırı her türlü beyanname veya belge ibrazı ile gümrüğü yanıltarak muamelesini yaptırmak suretiyle eksik resim veya vergi ödemek veya resim veya vergileri ödememek, ödenmeksizin ödenmiş (...) göstermek suretiyle memlekete mal veya eşya ithal edenler veya ithale teşebbüs eyleyenler; (...) yasak veya tekele tabi madde ve mallar için gümrüklenmiş piyasa değerinin üç misli ağır para cezası ile cezalandırılır.*”.

Söz konusu maddenin 2. fıkrası, bulunmaları hâlinde mal ve ürünlerin müsaderesini öngörmektedir.

36. 1918 sayılı Kanun’un 21. maddesi şunu öngörmektedir: “*Kaçak zannı ile tutulan eşyanın ve bunların naklinde kullanılan araçların sahip veya taşıyıcıları, değerine muadil bir meblağı depozito ederek veya kanuni faizi de kapsayacak şekilde muteber banka mektubu veya hazine tahvil ve bonolarını teminat göstererek, eşya ve aracın teslimini isteyebilirler*”.

Aynı Kanun’un “Gümrük ve inhisar kaçakçılığına ait cezai hükümler” başlıklı 23. maddesi aşağıdaki gibidir:

“Cezai hükümler faslının 1 inci kısmında yazılı suçlara mütaallik kaçak eşya müstesna olmak üzere gerek hariçten gelsin ve gerek dâhilde bulunsun kaçak eşya ve maddeler derhal zapt olunur ve tutuldukları yere en yakın olan Hükümet merkezinde maznunun huzurunda zabıta memuru ile ait olduğu gümrük ve inhisarlar memurlarından ve bulunmadığı yerlerde mal memurlarından mürekkep bir heyet tarafından nevi ve adet miktarını bildiren bir zabıt varakası tanzim ve imza olunur.”

37. 1918 sayılı Kanun’u yürürlükten kaldıran 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu’nun 23. maddesinin 3. fıkrasının ilgili kısımları aşağıdakileri öngörmektedir:

“Eşyanın, yargılama sonucunda iadesine veya gümrük komisyonlarınca sahibine teslimine karar verilmesi halinde, bu kararların uygulanmasında yürürlükte olan gümrük ve dış ticaret mevzuatı uyarınca işlem yapılır.

Zoralımı kesinleşmemiş eşya veya taşıma araçlarının yukarıdaki fıkralar hükümlerine göre tasfiyesinde, eşya veya taşıma araçlarına ilişkin kamu davası açılmış olması halinde ilgili mahkemece, açılmamış olması halinde ise Cumhuriyet savcılığınca suç delili olarak saklanması gerek bulunmadığına dair karar verilmesi istenir. (...)”

38. Türk Borçlar Kanunu’nun 41. maddesi aşağıdaki gibidir:

“Gerek kasten gerek ihmal ve teseyyüp yahut tedbirsizlik ile haksız bir surette diğer kimseye bir zarar ıka eden şahıs, o zararın tazminine mecburdur.”

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

I. İLK GÖRÜŞLER

39. Hükümet, başvuran şirketin, gümrük makamları tarafından el konulan mallarının geç iade edilmesi nedeniyle Sözleşme’ye Ek 1 No.lu Protokol’ün 1. maddesinden doğan mülkiyete saygı hakkının ihlal edildiğinden şikâyet ettiğini kaydetmektedir. Bununla birlikte Hükümet, başvuran şirketin mülkiyet hakkından mahrum bırakılmadığını zira Gümrük İdaresinin 11

Haziran 2004 tarihli yazısıyla itiraz edilen malların kendisine geri verilebileceği hakkında bilgilendirildiğini ileri sürmektedir. Söz konusu şikâyetin Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesi bağlamında değil, Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrası tarafından korunan makul bir süre içinde yargılanma hakkı çerçevesinde incelenmesi gerektiğini eklemektedir.

Dolayısıyla Hükümet, saygıyla Mahkemeyi, davayı başvuran şirketin mülklerinin geç iadesi nedeniyle adil yargılanma hakkının ihlal edilip edilmediği konusuyla sınırlayarak incelemeye davet etmektedir.

40. Mahkeme, olay ve olguların hukuki nitelendirmesini kendisinin takdir ettiğini ve başvuran ve Hükümet tarafından bunlara atfedilen nitelendirmelere bağlı olmadığını hatırlatmaktadır (örneğin bk. *Molla Sali/Yunanistan* [BD], no. 20452/14, § 85, 19 Aralık 2018 ve *Radomilja ve diğerleri/Hırvatistan* [BD] , no. 37685/10 ve 22768/12, §§ 123-126, 20 Mart 2018). Dahası Mahkeme, Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesinin ceza yargılaması çerçevesinde mülklere el konulmasını yasaklamadığını ve böyle bir el koymanın, mülklerin kullanımının düzenlenmesi kapsamında bir müdahale teşkil ettiğini hatırlatmaktadır (*Lachikhina/Rusya*, no. 38783/07, § 58, 10 Ekim 2017, kararda geçen atıflarla birlikte). Mevcut davada, başvuran şirketin mallarına ceza yargılaması çerçevesinde el konulduğu için Mahkeme, davayı Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesi altında inceleyecektir.

II. SÖZLEŞME'YE EK 1 NO.LU PROTOKOL'ÜN 1. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

41. Başvuran şirket mülklerine el konulmasından ve mülklerinin geç iade edilmesinden şikâyet etmektedir. Özellikle, el koyma ve iade etme arasında geçen süre boyunca mülklerinin değerinin önemli ölçüde düştüğünü iddia etmektedir. Başvuran, Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesini ileri sürmektedir. Bu hüküm aşağıdaki gibidir:

“Her gerçek ve tüzel kişinin mal ve mülk dokunulmazlığına saygı gösterilmesini isteme hakkı vardır. Bir kimse, ancak kamu yararı sebebiyle ve yasada öngörülen koşullara ve uluslararası hukukun genel ilkelerine uygun olarak mal ve mülkünden yoksun bırakılabilir.

Yukarıdaki hükümler, devletlerin, mülkiyetin kamu yararına uygun olarak kullanılmasını düzenlemek veya vergilerin ya da başka katkıların veya para cezalarının ödenmesini sağlamak için gerekli gördükleri yasaları uygulama konusunda sahip oldukları hakka hâlel getirmez.”

42. Hükümet başvuran şirketin iddiasına karşı çıkmaktadır.

A. Kabul Edilebilirlik Hakkında

43. Hükümet, öncelikle mağdur sıfatının bulunmaması, ardından iç hukuk yollarının tüketilmemesi ve son olarak başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olması olmak üzere üç ilk itiraz ileri sürmektedir.

1. Mağdur sıfatının bulunmaması hakkında

44. Hükümet, mağdur sıfatının bulunmamasına ilişkin olarak, Mahkeme içtihatlarına atıfta bulunarak (*Ohlen/Danimarka* (kayıttan düşme), no. 63214/00, 24 Şubat 2005 ve *Dimitrescu/Romanya*, no. 5629/03 ve 3028/04, §§ 33-34, 40, 3 Haziran 2008), Sözleşme’nin 37. maddesi uyarınca, yargılamanın her aşamasında Mahkemenin, gerek kabul edilebilirlik kararının ardından davanın ulusal düzeyde çözülmesi nedeniyle gerekse hakların devredilmesine ilişkin bir anlaşmaya varılması hâlinde başvuranın mağdur sıfatının sona erdiği gerekçesiyle başvuruyu kayıttan düşürmeye karar verebileceğini hatırlatmaktadır. Hükümet, İzmir Ticaret Sicili Müdürlüğü’nün 5 Nisan 2019 tarihli yazısına atıfta bulunarak, somut olayda, 12 Ağustos 2014 tarihinde başvuran şirketin ticaret sicilinden terkin edildiğini ve bu konuda duyurunun Türk Ticaret Kanunu’nun geçici 7. maddesi uyarınca yayımlandığını vurgulamaktadır. Hükümet, başvuran şirketin artık herhangi bir faaliyet yürütmediği sonucuna varmaktadır.

45. Hükümet, Mahkemeden aynı zamanda, başvurunun yapılmasının ardından meydana gelen olaylar ışığında, başvuran şirketin “mağdur sıfatını” koruduğu iddiasına dayanmasından veya bu iddiayı devam ettirmesinden bağımsız olarak, Sözleşme’nin 37. maddesinden doğan belirli nedenlerle davayı kayıttan düşürmeye gerek olup olmadığını incelemesini talep etmektedir.

46. Söz konusu açıklamalar ışığında Hükümet, Mahkemeyi, başvuran şirketin mağdur sıfatının bulunmaması nedeniyle başvurunun kabul edilemez olduğuna karar vermeye davet etmektedir.

47. Başvuran şirket söz konusu iddiaya itiraz etmektedir. Başvuran şirket, İzmir Ticaret Sicil Müdürlüğü nezdinde MERKEZ-592828 numaralı kaydının 2014 yılında ticaret sicilinden re’sen terkin edildiği doğru olsa bile, mevcut başvuruya konu olan olaylar nedeniyle mali zarara maruz kaldığını; söz konusu koşullar nedeniyle, belirli bir süre boyunca ticari faaliyetlerini yürütemediğini; sonuç olarak, “devam eden herhangi bir faaliyeti olmadığı” gerekçesiyle sicilden terkin edildiğini; söz konusu terkin işleminin, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun geçici 7. maddesi uyarınca 12 Ağustos 2014 tarihinde yapıldığını açıklamaktadır. Söz konusu hükmün ilgili kısımları aşağıdaki gibidir: *“Ticaret sicilinden kaydı silinen şirket veya kooperatifin alacaklıları ile hukuki menfaatleri bulunanlar haklı sebeplere dayanarak silinme tarihinden itibaren beş yıl içinde mahkemeye başvurarak şirket veya kooperatifin ihyasını isteyebilir.”*.

48. Başvuran şirket, Mahkemeye, söz konusu Kanun’un bu hükmü uyarınca, 17 Ocak 2019 tarihinde, eşyalarına el konulmasına ilişkin Mahkeme önünde bir yargılamanın derdest olduğunu belirterek, İzmir 6. Asliye Ticaret Mahkemesine yeniden tescil için talepte (2019/113 E. sayılı dosya) bulunduğunun bilgisini vermektedir. Başvuran şirket, 9 Aralık 2020 tarihinde, Ticaret Mahkemesinin şirketin ticaret siciline yeniden tescil edilmesine hükmettiği 29 Kasım 2019 tarihli kararı Mahkemeye bildirmiştir.

49. Mahkeme, önünde derdest olan bir yargılama sırasında bir tüzel kişinin iflas etmesinin mecburen mağdur sıfatını ortadan kaldırmadığını hatırlatmaktadır (*Satakunnan Markkinapörssi Oy et Satamedia Oy/Finlandiya* [BD], no. 931/13, § 94, 27 Haziran 2017). Tasfiye edilmiş ve tek hissedarları bu şirket adına başvuruyu sürdürme menfaatlerini ifade etmiş bir şirket için de aynısı geçerlidir (*Euromak Metal Doo/Eski Yugoslav Makedonya Cumhuriyeti*, no. 68039/14, §§ 32-33, 14 Haziran 2018, Sözleşme'ye Ek No.lu Protokolün 1. maddesi açısından incelenen vergi düzenine ilişkin dava).

50. Somut olayda Mahkeme, başvuran şirketin, başvurusunun ardından somut olayda meydana gelen olaylara bağlı mali zorluklar nedeniyle ticaret sicilinden terkin edildiğini ve neticede, 29 Kasım 2019 tarihinde, iç hukuk hükümleri uyarınca ticaret siciline yeniden tesciline karar verildiğini kaydetmektedir.

51. Mahkeme, Hükümetin itirazının, söz konusu tarihten beri başvuran şirket ve çalışanlarının tasfiye memuru tarafından yönetildiği ve şirketin hukuki durumunun gelişmesinin kendisini mağdur sıfatından yoksun bıraktığı fikrine dayandığını gözlemlemektedir.

52. Mahkeme öncelikle, başvuran şirketin ticaret sicilinden terkin edilmeden çok önce başvuruda bulunduğu hususunun tartışma konusu olmadığını tespit etmektedir. Ardından Mahkeme, başvuran tarafın, sicilden terkin edilmesinin somut olayda meydana gelen olaylar ile ilgili olduğuna yönelik iddiasını kaydetmektedir. Son olarak Mahkeme, Ticaret Mahkemesinin ulusal Türk hukuku uyarınca şirketin ticaret siciline yeniden tesciline karar verdiğini tespit etmektedir. Bu şartlar altında Mahkeme, başvuran şirketin halen Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesinin iddia edilen ihlallerinden dolayı mağdur olduğunu iddia edebileceği kanaatindedir.

53. Sonuç olarak Hükümetin birinci ilk itirazını reddetmektedir.

2. İç hukuk yollarının tüketilmemesi hakkında

54. Hükümet, iç hukuk yollarının tüketilmediği yönündeki ilk itirazını üç kısımda ileri sürmektedir.

55. Öncelikle Hükümet, Mahkemenin başvuru Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrası bağlamında incelemesi gerektiğini belirtmekte ve *Turgut ve diğerleri/Türkiye* (no. 4860/09, 26 Mart 2013) davasındaki karara atıfta bulunarak, başvuran şirketin Tazminat Komisyonuna başvurabileceğini ileri sürmektedir.

56. Başvuran şirket, söz konusu davaya konu olayların Komisyonun yetki alanına girmediğini ileri sürerek bu iddiaya karşı çıkmaktadır.

57. Mahkeme, davayı Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesi bağlamında inceleyeceğini (yukarıdaki 35. paragraf) ve Hükümetin Tazminat Komisyonunun böyle bir davada ne ölçüde yetkili olacağını açıklamadığını kaydetmektedir.

58. Ardından Hükümet, başvuran şirketin, el koyma nedeniyle maruz kalınan zararın tazmini için Asliye Hukuk Mahkemesi önünde tazminat davası açmadığını ileri sürmektedir. Olayları hatırlatan Hükümet, başvuran şirketin, ceza yargılaması boyunca malların kullanımından mahrum kaldığını ve olayların meydana geldiği dönemde davalardan kaynaklanan zararların bu mahkemelerin yetki alanına girdiğine yönelik Yargıtay içtihatları uyarınca hukuk mahkemelerine başvurusu gerekirken Ağır Ceza Mahkemesinin beraat kararına dayanarak idare mahkemesi önünde dava açtığını belirtmektedir.

59. Söz konusu iddiaya karşı çıkan başvuran şirket iç hukuk yollarını tükettiğini ileri sürmektedir. Başvuran şirket ayrıca, idare mahkemesi önünde tam yargı davası açmadan önce 9 Eylül 2004 tarihinde zararın değerlendirilmesi için 11. Asliye Hukuk Mahkemesi önünde dava açtığını vurgulamaktadır.

60. Mahkeme, Sözleşme'nin 35. maddesinin 1. fıkrası uyarınca, yalnızca, suç sayılan, mevcut ve uygun ihlallerle ilgili olması gereken iç hukuk yollarının tüketilmesi sonrasında kendisine başvurulabileceğini hatırlatmaktadır. Mahkeme ayrıca, iç hukuk yollarının tüketilmediğini ileri süren bir Hükümetin, olayların meydana geldiği tarihte başvuru yolunun, teoride olduğu gibi uygulamada da mevcut ve etkili olduğu, yani başvurana şikâyetlerini telafi etme imkânı sunacak şekilde ulaşılabilir olduğu; ayrıca başarıyla sonuçlanması için makul ve başarılı bakış açıları sunduğu hususunda Mahkemeyi ikna etmesi gerektiğini hatırlatmaktadır (bk. özellikle, *Selmouni/Fransa* [BD], no. 25803/94, § 76, AİHM 1999-V, *Sejdovic/İtalya* [BD], no. 56581/00, § 46, AİHM 2006-II, *Vučković ve diğerleri/Sırbistan* (ilk itirazlar) [BD], no. 17153/11 ve ardındakiler, § 74, 25 Mart 2014 ve *Gherghina/Romanya* [BD] (kabul edilebilirlik hakkında karar), no. 42219/07, § 485, 9 Temmuz 2015). Söz konusu durum ispatlandığında, Hükümet tarafından ileri sürülen bu hukuk yolunun aslında kullanıldığını veya herhangi bir sebepten dolayı, bu hukuk yolunun, davaya ilişkin olaylar dikkate alındığında yeterli ya da etkin olmadığını veyahut da bazı özel koşulların kendisini bu yolu kullanmaktan muaf tuttuğunu kanıtlama görevi, başvurana düşmektedir (*Akdivar ve diğerleri/Türkiye*, 16 Eylül 1996, § 68, *Karar ve Hükümlerin Derlemesi* 1996-IV, *Prencipe/Monako*, no. 43376/06, § 93, 16 Temmuz 2009 ve *Molla Sali/Yunanistan* [BD], no. 20452/14, § 89, 19 Aralık 2018).

61. Mahkeme aynı zamanda, iç hukuk yollarının tüketilmesi kuralını, usulüne uygun olarak bağlamı dikkate alarak ve aşırı şekilcilik olmaksızın belirli bir esneklikle uyguladığını hatırlatmaktadır. Mahkeme dahası, iç hukuk yollarının tüketilmesi kuralının kendiliğinden uygulanmadığını ve mutlak bir niteliğe sahip olmadığını; bu konuda, kurala riayet edilip edilmediğinin kontrol edilmesi için davanın koşullarının dikkate alınması gerektiğini kabul etmiştir. Bu durum özellikle Mahkemenin, başvuruların yapıldığı hukuki ve siyasi durumun yanı sıra başvuranların kişisel

durumlarını gerçekçi bir şekilde dikkate alması gerektiği anlamına gelmektedir (bk. birçok karar arasında, yukarıda anılan *Akdivar ve diğerleri*, § 69, yukarıda anılan *Selmouni*, § 77, *Kozacıoğlu/Türkiye* [BD], no. 2334/03, § 40, 19 Şubat 2009, *Reshetnyak/Rusya*, no. 56027/10, § 58, 8 Ocak 2013 ve *Azzolina ve diğerleri/İtalya*, no. 28923/09 ve 67599/10, § 114, 26 Ekim 2017).

62. Mahkeme, başvuran şirketin iç hukuk yollarını tüketmiş olarak kabul edilebileceğini, zira beraat kararından sonra mallara el konulmasının neden olduğu zararın maddi tazminatını talep ederek İzmir İdare Mahkemesi önünde tam yargı davası açtığını değerlendirmektedir. Bu bağlamda Mahkeme, Hükümet tarafından tavsiye edilen hukuk yolunun etkinliği hakkında fikir belirtmeye gerek duymadan, bir hukuk yolunun kullanılmış olması durumunda, uygulama açısından aynı amaca sahip bir başka hukuk yolunun kullanılmasının gerekli olmadığını yeniden belirtmektedir (*Hüseyin Kaplan/Türkiye*, no. 24508/09, § 30, 1 Ekim 2013, *Kozacıoğlu/Türkiye* [BD], no. 2334/03, §§ 39-43, AİHM 2009 ve *Riad ve Idiab/Belçika*, no. 29787/03 ve 29810/03, § 84, AİHM 2008).

63. Ayrıca Mahkeme, İdare Mahkemesinin, olası bir yetki sorunu veya mahkeme seçimine ilişkin başvuran şirket tarafından “usulü bir hata” nedeniyle, *konu bakımından (ratione materiae)* yetkisizlik kararı vermediğini tespit etmektedir. Aksine İdare Mahkemesi, “davanın esası” hakkında karar vermiş ve idareye hizmet kusuru atfetmenin mümkün olmadığına ve kusursuz sorumluluk hâli bulunmadığına hükmetmiştir.

64. Yukarıda belirtilenler ışığında Mahkeme, Hükümet tarafından ileri sürülen iç hukuk yollarının tüketilmediğine dair ilk itirazın bu kısmını da reddetmektedir.

65. Son olarak Hükümet, başvuran şirketi, 1. Ağır Ceza Mahkemesinin el konulan malların iade edilmesinin reddine ilişkin kararına itiraz etmemekle suçlamaktadır. Hükümet, 1. Ağır Ceza Mahkemesinin başvuran şirketin talebini reddettiği hâlde diğer ilgili tarafların iade taleplerini kabul ettiğini

açıklamaktadır. Dolayısıyla kendisine göre, başvuran şirketin başka bir ağır ceza mahkemesi önünde bu duruma karşı itirazda bulunması gerekirdi.

66. Başvuran şirket, itirazın hiçbir şeyi değiştirmeyeceği geçici bir kararın söz konusu olduğunu ileri sürerek bu iddiayı da reddetmektedir. Ayrıca başvuran şirket, yetkili mahkemelere başvurmak için 1. Ağır Ceza Mahkemesinin nihai karar vermesini tercih ettiğini ileri sürmektedir.

67. Vurgulandığı gibi, iç hukuk yollarının tüketilmesi kuralı, usulüne uygun olarak bağlam dikkate alınarak ve aşırı şekilcilik olmaksızın belirli bir esneklikle uygulanmalıdır (yukarıdaki 61. paragraf). Mevcut davada başvuran şirket, belirtilen nedenlerle iç hukuk yollarını tüketmiş olarak kabul edilebilmektedir (yukarıdaki 62. paragraf).

68. Bu koşullarda, Hükümetin üçüncü ilk itirazını da reddetmek ve iç hukuk yollarının tüketildiği sonucuna varmak gerekmektedir.

3. *Açıkça dayanaktan yoksunluk*

69. Olayları ve yerel mahkemeler tarafından verilen kararları hatırlatarak Hükümet, ilke olarak, yerel mahkemeler önünde bir davaya konu olan maddi olay ve olguların delilinin, delil unsurlarının değerlendirilmesinin, hukuk kurallarının yorumlanmasının ve uygulanmasının ve söz konusu mahkemelerin ihtilafa yönelik vardığı sonucun adil olup olmadığı konusunun Mahkemenin yetkisi kapsamına girmediğini iddia etmektedir. Hükümet, bu kuralın tek istisnasının, yerel mahkemelerin karar ve sonuçlarının hukuku ve sağduyuyu dikkate almayan açık bir değerlendirme hatası içermesi durumu olduğunu ve bu durumun bireysel başvuru kapsamına giren hak ve özgürlükleri kendiliğinden ihlal ettiğini belirtmektedir. Hükümet, tazminat şikâyetine benzer başvuruların, yalnızca açık bir değerlendirme hatası veya açıkça keyfilik durumunda Mahkeme tarafından incelenebileceği sonucuna varmaktadır. Hükümet, başvuran şirkete tazminat verilmesinin uygun olmadığına karar veren ulusal makamların açık herhangi bir değerlendirme hatası yapmadıklarını ve de keyfi karar vermediklerini değerlendirmektedir.

Sonuç olarak Hükümet, Mahkemeyi, Sözleşme'nin 35 § 4. maddeleri uyarınca, açıkça dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle mevcut başvurunun kabul edilemez olduğuna karar vermeye davet etmektedir.

70. Başvuran şirket söz konusu iddiaya karşı çıkmaktadır. Başvuran şirket, Hükümetin talebinin haklı gösterilmediğini, çünkü Hükümetin gümrük makamının malları iade etmeyi reddetmesinin hukuki gerekçelerini ve ayrıca beraat kararından sonra malların iade edilmeme nedenlerini belirtmediğini ileri sürmektedir.

71. Mahkeme, burada ileri sürülen iddia çerçevesinde, Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesine ilişkin şikâyetin kabul edilebilirliği hakkında değil, bu şikâyetin esası hakkında bir inceleme yapılmasını gerektiren sorunların ileri sürüldüğü kanaatine varmaktadır.

72. Dolayısıyla Mahkeme, Hükümetin bu itirazını da reddetmektedir.

4. Sonuç

73. Mahkeme, başvurunun Sözleşme'nin 35. maddesinin 3. fıkrasının a) bendi anlamında açıkça dayanaktan yoksun olmadığını ve öte yandan, başka herhangi bir kabul edilemezlik gerekçesiyle bağdaşmadığını tespit ederek, başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar vermektedir.

B. Esas Hakkında

1. Tarafların İddiaları

a) Başvuran Şirket

74. Başvuran şirket iddialarına bağlı kalmaktadır. Başvuran şirket, mülkiyet hakkına yapılan müdahalenin haklı gösterilmediğini; mallarına 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun uyarınca el konulmasının somut olayda doğrudan bir etkisi olmadığını zira Hükümetin, İzmir Gümrük İdaresinin özen gösterme yükümlülüğünü neden yerine getirmediği ve hatta İzmir 1. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından sorulan

“teminat sağlanması karşılığında malların başvurana iade edilmesinin herhangi bir şekilde sakıncalı olup olmadığı” sorusuna olumsuz yanıt verdiği konusunda bir açıklama yapmadığını ileri sürmektedir. Başvuran şirket, el konulan malların makul bir süre içinde iade edilmediğini ve sonuç olarak, mülkiyet hakkının ihlal edildiğini eklemektedir. Başvuran şirket, malların iadesi sürecinde gerekli adımları attığını ancak Gümrük İdaresinin, malların ithalatı sırasında gümrük mevzuatını ihlal ettiğini gösteren herhangi bir unsur olmamasına rağmen kendisinin suçlu olduğuna karar vererek “masumiyet karinesi” hukuki ilkesini ihlal ettiğini belirtmektedir.

75. Başvuran şirket ayrıca, kendi ve diğer ilgili taraflar nezdinde el konulan malların, 1. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından verilen ve malların kaçakçılığa konu olmadığı anlamına gelen beraat kararı kapsamına girdiğini; mallarına savcılık tarafından değil, gümrük idaresi personeli tarafından el konulduğunu; adli makamlar tarafından herhangi bir el koyma kararı verilmediğini; gümrük idaresinin, kaçakçılığa konu olmayan mallara el koymasının yasak olduğunu, bu amaçla gerekli tüm inceleme ve kontrolleri özenle yapmakla yükümlü olduğunu, ancak İzmir Gümrük İdaresinin bu yükümlülüğe riayet etmediğini ve hatta İzmir 1. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından teminat sağlanması karşılığında malların başvurana iade edilmesinin mümkün olup olmadığı sorulduğunda olumsuz yanıt verdiğini vurgulamaktadır.

76. Dahası başvuran şirket, Hükümetin Anayasa’nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti ilkesine riayet etmesi ve olayların meydana geldiği dönemde Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından atanan bilirkişi heyetinin değerlendirmesine göre somut olayda idari hizmetlerin neden olduğu 2.436.466,82 TRY ve 1.286.328,36 TRY tutarındaki zararı telafi etmesi gerektiğini, buna karşılık Hükümetin, Ege Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü tarafından düzenlenen bir rapora dayanarak söz konusu güncel zararın 75.794,74 tutarında olduğunu belirttiğini ileri sürmektedir.

b) Hükümet

77. Hükümet, başvuran şirketin mülklerine el konularak mülkiyet hakkına yapılan müdahalenin yasallık gerekliliğini karşıladığını ve kamu yararı meşru amacı izlediğini ileri sürmektedir. Hükümet, başvuran şirket tarafından ithal edilen mallara 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun'un çeşitli maddeleri uyarınca gümrük idaresi tarafından el konulduğunu ve söz konusu Kanun'un 1. maddesinin mal veya eşyaların gümrük işlemlerine tabi olmaksızın ithalinin veya ithaline teşebbüs edilmesinin kaçakçılık olarak kabul edilmesini hükme bağladığını belirtmektedir. Hükümet, aynı Kanun'un 20. maddesinin, hile veya suiistimal gibi kanun dışı yollar kullanan veya gerçeğe aykırı her türlü belge ibraz eden her kişinin para cezası almasını öngördüğünü ve 21. maddesinin, kaçakçılık şüphesiyle gümrükte el konulan malların sahip ve taşıyıcılarının, değerleri kadar bir depozito ödeyerek veya söz konusu malın değeri kadar kanuni faizi ile birlikte banka mektubu veya hazine tahvil ve bonolarını teminat göstererek bu malların teslim edilmesini talep edebileceklerini hükme bağladığını eklemektedir. Hükümet, aynı maddenin ayrıca, malların sahiplerinin adli makamlara talepte bulunması durumunda gümrük idaresinin görüşlerinin dikkate alınması gerektiğini belirtmektedir. Son olarak Hükümet, söz konusu Kanun'un 23. maddesinin kaçak mal veya eşyalara, ülkeye girse de veya ülkeden çıksa da derhal el konulduğunu ve malların nevi ve değerini belirten bir rapor düzenlendiğini belirttiğini eklemektedir.

78. Nitekim Hükümete göre, kaçak malların ülkeye girişinin Türkiye ekonomisi, kamu düzeni, çevre ve aynı zamanda insan ve hayvan hayatı ve vergi gelirleri üzerindeki olumsuz sonuçları dikkate alındığında bu tür kabahatlerin cezalandırılması ve işlenmelerinin önlenmesi öngörülmektedir.

79. Hükümet, başvuran şirketin mülkiyet hakkına yapılan müdahalenin, Türkiye Cumhuriyeti'nin ticaret politikasını korumak, vergi kaçakçılığını önlemek ve yeni suçların işlenmesini caydırmak ve önlemek için gerekli

olduğunu vurgulamaktadır. Dolayısıyla, Hükümete göre somut olaydaki müdahale kamu yararının korunması için gereklidir.

80. Hükümet, somut olayda, başvuran şirket tarafından sunulan gümrük beyannamesinde belirtilen elektronik cihazların incelenmesinin ardından, ithal edilecek mallar için uygunluk belgesi bulunmadığının; ithalat mevzuatı uyarınca ürün ithal eden her şirketin ithal edilecek her bir ürün için ayrı uygunluk belgeleri düzenlemesi gerektiğinin ve bu kurallara karşı gelindiğinin tespit edilmesi nedeniyle gümrük idaresinin 1918 sayılı Kanun uyarınca mallara el koyduğunun tespit edildiğini belirtmektedir.

81. Hükümet, somut olayda, kuvvetli kaçakçılık şüphesi bulunduğu gerekçesiyle elektronik cihazlara el konulmasının kaçakçılıkla mücadelede caydırıcılığı güçlendirmeyi ve böylece kaçakçılığın ülke ekonomisine verdiği zararı engellemeyi amaçladığını; kaçakçılığı önlemeye yönelik tedbirlerin uygulanmasının ve tedbir ve yasaklamalara uymayanlara yaptırımların dayatılmasının kamu yararına uygun olduğunu ve bu bağlamda el koymanın meşru olduğunu ileri sürmektedir.

82. Hükümet ayrıca, başvuran şirketin el koyma kararına itiraz etmesine imkân sağlayan usulü güvencelere sahip olduğunu ileri sürmektedir. Hükümete göre, el koyma tedbirinin geçici nitelikte olduğu ve yargılama nihai bir kararla sonuçlanmadan önceki aşamada uygulandığı göz önüne alındığında el koymaya ilişkin kararlar geçicidir.

83. Sonuç olarak Hükümet, Mahkemenin bir dizi kararına atıfta bulunarak, başvuran şirketin mülkiyet hakkına yapılan müdahalenin keyfi ve de öngörülemez olmadığını, ilgili iç uygulamanın söz konusu kararın uygulanması için hukuki dayanak sunduğunu ve başvuran şirkete usulü güvenceler sağladığını; tüm süreç boyunca başvuran şirketin gösterdiği ihmal dikkate alındığında, başvuran şirketin mülkiyet hakkının ihlali ile izlenen meşru amaçlar arasında makul, dengeli ve orantılı bir bağlantı olduğunu ileri sürmektedir.

2. Mahkemenin Değerlendirmesi

a) Mülkün varlığı ve müdahalenin niteliği hakkında

84. Öncelikle, mülkün varlığına ilişkin olarak, Mahkeme, el konulan malların Sözleşme’ye Ek 1 No.lu Protokol’ün 1. maddesi anlamında “mülk” teşkil ettiğine taraflarca itiraz edilmediğini tespit etmektedir.

85. İkinci olarak, müdahalenin niteliğine ilişkin olarak ve aynı zamanda Mahkemenin defalarca belirttiği gibi, Sözleşme’ye Ek 1 No.lu Protokol’ün 1. maddesi üç farklı kural içermektedir: İlk paragrafın birinci cümlesinde belirtilen ve genel bir niteliğe sahip olan ilk kural, mülkiyete saygı ilkesini açıklamaktadır, aynı paragrafın ikinci cümlesinde yer alan ikinci kural, mülkiyetten yoksun bırakılma konusunu ele almakta ve bunun için çeşitli şartlar ortaya koymaktadır; ikinci paragrafta kaydedilen üçüncü kural ise, Devletlere, diğerleri arasında, mülklerin kullanımını kamu yararına uygun olarak düzenleme yetkisi tanımaktadır. Mülkiyete saygı hakkının belirli ihlal örnekleri ile ilgili olan ikinci ve üçüncü kuralların birinci maddede yer alan ilke ışığında yorumlanmaları gerekmektedir (diğerler kararlar arasında bk. *Ališić ve diğerleri/Bosna Hersek, Hırvatistan, Sırbistan, Slovenya ve Makedonya Eski Yugoslav Cumhuriyeti* [BD], no. 60642/08, § 98, AİHM 2014).

86. Mahkeme, ceza yargılaması çerçevesinde adli makamlar tarafından mülklere el konulmasının, Sözleşme’ye Ek 1 No.lu Protokol’ün 1. maddesinin ikinci paragrafı anlamında, Devletin mülklerin kullanımını kamu yararına uygun olarak düzenleme hakkı açısından incelenmesi gerektiğini hatırlatmaktadır (*Smirnov/Rusya*, no. 71362/01, § 54, AİHM 2007 VII, *Borjonov/Rusya*, no. 18274/04, § 57, 22 Ocak 2009, *Adamczyk/Polonya* (k.k.), no. 28551/04, 7 Kasım 2006 ve *Uzan ve diğerleri/Türkiye*, no. 19620/05 ve 3 diğer başvuru, § 194, 5 Mart 2019).

87. Mahkeme ayrıca, Sözleşme’ye Ek 1 No.lu Protokol’ün 1. maddesinin ceza yargılaması çerçevesinde mülklere el konulmasını yasaklamadığını ve

böyle bir el koymanın, mülklerin kullanımının düzenlenmesi kapsamında bir müdahale teşkil ettiğini hatırlatmaktadır (*Lachikhina/Rusya*, no. 38783/07, § 58, 10 Ekim 2017, kararda geçen atıflarla birlikte). Bununla birlikte, söz konusu maddede yer alan gereklilikleri yerine getirmek üzere el koymanın yasal olması, meşru bir amaç izlemesi ve bu amaç ile orantılı olması gerekmektedir (*ibidem*, § 59).

b) Müdahalenin yasallığı ve meşru amacı hakkında

88. Mahkeme, Sözleşme’ye Ek 1 No.lu Protokol’ün 1. maddesinin, her şeyden önce ve özellikle, mülkiyete saygı hakkının kullanımına kamu makamlarının müdahalesinin yasal olmasını gerektirdiğini hatırlatmaktadır. Demokratik bir toplumun temel ilkelerinden biri olan hukukun üstünlüğü ilkesi Sözleşme’nin tüm maddelerinde yer alan bir kavramdır (*Vistiņš ve Perepjolkins/Letonya* [BD], no. 71243/01, §§ 94 ve 95, 25 Ekim 2012). Buradan, adil denge konusunu inceleme gerekliliğinin “ancak ihtilaf konusu müdahalenin yasallık ilkesine uygun olduğu ve keyfi olmadığı tespit edildiğinde hissedilebileceği” anlaşılmaktadır (yukarıda anılan *Uzan ve diğerleri* kararı, § 196, kararda geçen atıflarla birlikte).

89. Mahkeme aynı zamanda, yasallık ilkesinin, uygulamada yeterince erişilebilir, kesin ve öngörülebilir olan yerel hukuk normlarının bulunmasını öngördüğünü hatırlatmaktadır (*Eski Yunan Kralı ve diğerleri/Yunanistan* [BD], no. 25701/94, § 79, AİHM 2000 XII, yukarıda anılan *Beyeler*, §§ 109-110 ve *Fener Rum Patrikliği/Türkiye*, no. 14340/05, § 70, 8 Temmuz 2008). “Öngörülebilirlik” kavramının kapsamı ise, büyük ölçüde söz konusu edildiği metnin içeriğine, kapsadığı alana ve yöneldiği kişilerin sayısına ve niteliğine bağlıdır (yukarıda anılan *Uzan ve diğerleri* kararı, § 197, kararda geçen atıflarla birlikte).

90. Somut olayda Hükümet, el koyma kararının 1918 sayılı Kaçaklığın Men ve Takibine Dair Kanun’un yukarıda belirtilen maddeleri uyarınca verildiğini belirtmektedir. Başvuran şirket buna karşı çıkmamaktadır.

Tedbirin geçerli şekilde söz konusu tarihte yürürlükte olan 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun'un 20. maddesine, ek madde 2'nin III. fıkrasına ve 27. maddesinin 2 ve 3. fıkraları ile 33. maddesinin *son cümlesine (in fine)* dayandığı sonucuna varılmaktadır.

91. Dolayısıyla el koyma tedbirinin kamu düzenin korunması ve suçların önlenmesi olmak üzere kamu yararı gerekçesini yerine getirdiği de taraflar arasında tartışma konusu değildir. Ortaya çıkan sorun, davanın somut koşullarında, söz konusu kanunların uygulanmasının ve el koymanın aşırı ve belirsiz süresinin başvuran şirkete aşırı bir yük yükleyip yüklenmediğinin belirlenmesidir.

c) Müdahalenin orantılılığı hakkında

92. Söz konusu tedbirlerin orantılılığı ile ilgili olarak, Mahkeme, Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesinin, her türlü müdahale için, kullanılan araçlar ile hedeflenen amaç arasında makul bir orantılılık ilişkisi gerektirdiğini hatırlatmaktadır (*Jahn ve diğerleri/Almanya* [BD], no. 46720/99, 72203/01 ve 72552/01, §§ 83-95, AİHM 2005-VI). Söz konusu adil denge, ilgili kişinin aşırı ve ölçüsüz bir yük taşımak zorunda kalması halinde bozulur (*Sporrong ve Lönnroth/İsveç*, 23 Eylül 1982, §§ 69-74, Seri A no 52, *Maggio ve diğerleri/İtalya*, no. 46286/09, 52851/08, 53727/08, 54486/08 ve 56001/08, § 57, 31 Mayıs 2011 ve *G.I.E.M. S.R.L. E ve diğerleri/İtalya* (esas) [BD], no.1828/06 ve diğer 2 başvuru, § 300, 28 Haziran 2018 ve yukarıda anılan *Uzan ve diğerleri*, § 203).

93. Mahkeme, somut olayda, 1995 yılının Temmuz ayında, beyannameler kasten değiştirilerek işlenen gümrük kaçakçılığı suçuna yönelik şüpheler bulunduğu için İzmir Gümrük Müdürlüğü tarafından başvuran şirketin önemli bir miktarda malına el konulduğunu kaydetmektedir. Ayrıca Mahkeme, İzmir 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 7 Haziran 1999 tarihinde, gümrük kaçakçılığı suçunu işlediklerine dair yeterli delil bulunmadığı gerekçesiyle şirketin temsilcisi C.K. dâhil sanıkların beraatine karar verdiğini

ve bu kararın 30 Mayıs 2001 tarihinde kesinleştiğini tespit etmektedir. Mahkeme ardından, 25 Ekim 2001 tarihinde başvuran şirketin talebi üzerine 1. Ağır Ceza Mahkemesinin malların iadesine karar verdiğini, ancak iade kararı herhangi bir duruşma düzenlenmeden verildiği için (yukarıdaki 13. paragraf) özen gösterilmediği nedeniyle kararın 8 Nisan 2004 tarihine kadar kesinleşmediğini ve Gümrük Müdürlüğünün 29 Haziran 2004 tarihine kadar malların iadesine karar vermediğini kaydetmektedir.

94. Mahkeme ayrıca, 13 Eylül 2004 tarihinde başvuran şirketin mallarına el konulmasından kaynaklanan zararın tazmini için İzmir İdare Mahkemesi önünde tam yargı davası açtığını, ancak bu talebin reddedildiğini, dolayısıyla söz konusu kararın 29 Nisan 2009 tarihinde kesinleştiğini kaydetmektedir.

95. Mahkeme, el koyma tedbirlerine ilişkin kararın, bu haliyle, kamu düzenini korumak ve suçları önlemek amacıyla kaçakçılık fiillerini engellemeye yönelik olması durumunda “kamu yararı” ile haklı çıkarılabileceğini kabul etmektedir. Bununla birlikte, el koyma tedbirlerin kısıtlayıcı niteliği göz önüne alındığında, artık gerekli olmadıkları anlaşıldığında söz konusu tedbirlere son verilmelidir (bk. *bu davaya uygulanabildiği ölçüde (mutatis mutandis), Raimondo/İtalya*, 22 Şubat 1996, § 36, A serisi no. 281-A ve *Vendittelli/İtalya*, 18 Temmuz 1994, § 40, A serisi no. 293): Nitekim el koyma tedbirleri ne kadar uzun süre yürürlükte kalırsa, malikin mülkü barışçıl şekilde kullanması üzerindeki etki de o kadar büyük olur (*JGK Statyba Ltd ve Guselnikovas/Litvanya*, no. 3330/12, § 130, 5 Kasım 2013 ve yukarıda anılan *Uzan ve diğerleri*, § 205).

96. Mahkeme, başvuran şirkete ait olan mallara 21 Temmuz 1995 tarihinde el konulduğunu ve malların 30 Haziran 2004 tarihinde geri verildiğini (yukarıdaki 5 ve 20. paragraflar) ve el koyma tedbirlerinin yaklaşık dokuz yıl yürürlükte kaldığını tespit etmektedir.

97. Mahkeme, somut olayda, başvuran şirketin mülkiyet hakkının iddia edilen ihlalinin, diğerlerinin yanı sıra, yargılamanın süresiyle yakından bağlı olduğu ve bunun dolaylı bir sonucu olduğu kanaatindedir (bk. *bu davaya*

uygulanabildiği ölçüde (mutatis mutandis), Kunić/Hırvatistan, no. 22344/02, § 67, 11 Ocak 2007 ve yukarıda anılan JGK Statyba Ltd ve Guselnikovas kararı, § 131 ve Uzan ve diğerleri, § 207).

98. Dahası Mahkeme, ceza soruşturması sonuçlanana kadar tedbirlerin meşru bir amaç izlediğini kaydetmektedir. Ancak yerel makamlar hiçbir zaman, banka teminat mektubunun sunulması karşılığında malların başvuran şirkete iade edilmesi gibi teknoloji nedeniyle piyasa değeri sürekli düşen malların tutulmasına alternatif tedbirler öngörmemiş ve başvuran şirketin mahkûm edilmesi durumunda kamu yararını korumak için açıkça güvenlik tedbirlerini tercih etmişlerdir. Ancak dosyadaki hiçbir unsur, başvuran şirketin bireysel çıkarının kamu yararından daha az korunmayı hak ettiğini göstermez (bk. *bu davaya uygulanabildiği ölçüde (mutatis mutandis), JGK Statyba Ltd ve Guselnikovas, § 130*), bununla birlikte yetkili makamlar, uygun ancak daha az müdahaleci diğer çözümleri titizlikle ve açıkça düşünmekle yükümlüdür (bk. *bu davaya uygulanabildiği ölçüde (mutatis mutandis), Vaskrsić/Slovenya, no. 31371/12, § 83, 25 Nisan 2017 ve kararda bahsedilen içtihatlar*). Hâlihazırda bu dönem boyunca mahkemeler, ceza soruşturmasının ihtiyaçları ve başvuran şirketin mülklerinin kontrolünü yeniden ele alma konusundaki meşru çıkarı arasında bir denge kurmamıştır (ayrıca bk. *bu davaya uygulanabildiği ölçüde (mutatis mutandis), G.I.E.M. S.R.L. ve diğerleri/İtalya [BD], no. 1828/06 ve 2 diğer başvuru, § 303, 28 Haziran 2018 ve yukarıda anılan Uzan ve diğerleri, § 215*).

99. Mahkeme, 7 Haziran 1999 tarihinde 1. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından verilen beraat kararından itibaren sorunun daha da vurgulandığını (bk. *bu davaya uygulanabildiği ölçüde (mutatis mutandis)*, yukarıda anılan *Uzan ve diğerleri, § 206*), yürürlükte olan el koyma tedbirlerinin beş yılı aşkın bir süre boyunca sürdürülmesi için herhangi bir meşru neden bulunmadığını ve bu sürenin yalnızca ulusal makamlara atfedilebilir olduğunu tespit etmektedir.

100. Söz konusu unsurlar, Mahkemenin, başvuran şirketin mallarının devamlı tutulmasının izlenen meşru amaçla orantılı olmadığı ve yerel makamların izlenen amaç ile söz konusu mallara uzun süreli el koyma sürecinde kullanılan araçlar arasında adil bir denge kurmadığı sonucuna varması için yeterlidir. Dolayısıyla, Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesi ihlal edilmiştir.

III. SÖZLEŞME'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI HAKKINDA

101. Sözleşme'nin 41. maddesi aşağıdaki gibidir:

“Eğer Mahkeme bu Sözleşme ve Protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Taraf'ın iç hukuku bu ihlalin sonuçlarını ancak kısmen ortadan kaldırılabiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, zarar gören taraf lehine adil bir tazmin verilmesine hükmeder.”

A. Tazminat

102. Başvuran şirket, maruz kaldığı kanaatine vardığı maddi zarar bağlamında, mallarına 24 Temmuz 1995 tarihinden 16 Temmuz 2004 tarihine kadar el konulduğu için 2.289.744,21 EUR ve mallarına 24 Temmuz 1995 tarihinden 16 Temmuz 2004 tarihine kadar el konulduğu için 1.194.235,59 EUR olmak üzere 3.484.979, 80 avro (EUR) talep etmektedir.

103. Başvuran şirket ayrıca, maruz kaldığı kanaatine vardığı manevi zarar bağlamında, her bir el koyma için 1.000.000 olmak üzere 2.000.000 avro (EUR) talep etmektedir.

104. Başvuran şirket tarafından sunulan maddi ve manevi tazminat taleplerine ilişkin olarak Hükümet, başvuran şirket tarafından ileri sürülen zarar ile Sözleşme ihlali arasında herhangi bir nedensellik bağı bulunmadığını ve her hâlükârda talep edilen tazminatın dayanaksız ve aşırı olduğunu ve Mahkeme içtihatlarına uygun olmadığını ileri sürmektedir.

105.Mahkemenin aksi yönde karar vermesi halinde Hükümet, başvuran şirketin maruz kaldığı zararın, Ege Gümrük ve Ticaret Müdürlüğünün ilk görüşlerine ekli 19 Nisan 2019 tarihli değerlendirme raporunda hesaplanan miktar olarak 75.794,74 TRY olduğunu ileri sürmektedir. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası enflasyon hesaplayıcısı ile güncellendiğinde bu miktar 306.930 TRY olacaktır.

106.Ayrıca, adil tazmine ilişkin olarak Mahkemenin Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesinin ihlal edildiği kanaatine varacağı durumda Hükümet, saygıyla Mahkemeyi, maddi ve manevi zarar tazminat talebi ile ilgili olarak, başvurunun Sözleşme'nin 41. maddesinin uygulanması hususuna ilişkin kısmını kayıttan düşürmeye ve söz konusu kısmı bu bağlamda iç hukukta oluşturulan Tazminat Komisyonunun önüne göndermeye davet etmektedir.

107.Mahkeme, *Uzan ve diğerleri/Türkiye (adil tazmin)*, no. 19620/05 ve 3 diğer başvuru, §§ 27 39, 5 Aralık 2019 kararında, hâlihazırda başvuran şirket tarafından mevcut başvuruda sunulanlara benzer iddialar hakkında karar verme imkânına sahip olduğunu ve maddi ve manevi tazminat talepleriyle ilgili olarak, davanın Sözleşme'nin 41. maddesine ilişkin kısmının kayıttan düşürülmesine karar verdiğini hatırlatmaktadır.

108.*Uzan ve diğerleri (adil tazmin)* kararında olduğu gibi Mahkeme, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Yapılmış Bazı Başvuruların Tazminat Ödenmek Suretiyle Çözümüne dair 6384 sayılı Kanun ile oluşturulan Tazminat Komisyonunun *konu yönünden (ratione materiae)* yetki alanının 8 Mart 2019 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan 7 Mart 2019 tarihli ve 809 sayılı bir Cumhurbaşkanı Kararı ile genişletildiğini tespit etmektedir. Mahkeme, nihai kararın tebliğ edilmesinden itibaren üç ay içerisinde Tazminat Komisyonuna yapılan bir başvurunun, idare tarafından bir tazminat ödenmesiyle sonuçlanabileceği ve bu başvuru yolunun, Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesi bakımından tespit edilen ihlalin telafisi için uygun bir yol teşkil ettiği kanaatindedir.

109.Mahkeme, yukarıda belirtilenler ışığında, iddia edilen maddi zararlar ilgili olarak, ulusal hukukun artık tespit edilen ihlalin sonuçlarını ortadan kaldırmaya imkân verdiği sonucuna varmakta ve bu sebeple, başvuran şirket tarafından bu bağlamda sunulan talep hakkında karar vermeye yer olmadığı kanaatine varmaktadır. Sonuç olarak Mahkeme, başvurunun incelenmesinin sürdürülmesini haklı gösteren herhangi bir nedenin bulunmadığı kanaatindedir (Sözleşme'nin 37. maddesinin 1. fıkrasının c) bendi). Mahkeme ayrıca, somut olayda, Sözleşme ve Protokolleri tarafından güvence altına alınan insan haklarına saygı ilkesine ilişkin olarak başvurunun incelenmesinin devamını gerektiren özel koşulların bulunmadığı görüşündedir (Sözleşme'nin 37. maddesinin 1. fıkrasının son cümlesi (*in fine*)). Diğer taraftan Mahkeme, bu sonuca ulaşırken, koşulların bu türden bir işlemin yapılmasını haklı kıldığı kanaatine varması halinde, Sözleşme'nin 37. maddesinin 2. fıkrası uyarınca, bir başvurunun yeniden kayda alınmasına karar verebileceğine ilişkin yetkisini dikkate almıştır (*Gümrükçüler ve diğerleri (adil tazmin)*, no. 9580/03, § 42, 7 Şubat 2017 ve yukarıda anılan *Uzan ve diğerleri (adil tazmin)*, § 37).

110.Mahkeme, manevi tazminatla ilgili olarak, yukarıda belirtilen Cumhurbaşkanı Kararı uyarınca, Tazminat Komisyonunun ayrıca manevi tazminat taleplerini incelemekle ve bunlar hakkında karar vermekle yetkili olduğunu gözlemlemektedir. Dolayısıyla, maddi tazminat konusunda varmış olduğu sonuçlar ışığında, Mahkeme, Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesinin ihlali sebebiyle manevi tazminat talebiyle ilgili olarak, başvurunun Sözleşme'nin 41. maddesine ilişkin kısmının da kayıttan düşürülmesi gerektiği kanaatindedir (yukarıda anılan *Uzan ve diğerleri (adil tazmin)*, § 37).

111.Bu bağlamda Mahkeme, başvurunun incelenmesinin sürdürülmesini haklı gösteren herhangi bir nedenin bulunmadığı kanaatine varmaktadır (Sözleşme'nin 37. maddesinin 1. fıkrasının (c) bendi). Mahkeme ayrıca, somut olayda, Sözleşme ve Protokolleri tarafından güvence altına alınan

insan haklarına saygı ilkesine ilişkin olarak başvurunun incelenmesinin devamını gerektiren özel koşulların bulunmadığı görüşündedir (Sözleşme'nin 37. maddesinin 1. fıkrasının son cümlesi (*in fine*)). Mahkeme, koşulların bunu haklı gösterdiği kanısına vardığı durumda, Sözleşme'nin 37. maddesinin 2. fıkrası uyarınca, bir başvurunun yeniden kayda alınmasına karar verebileceğine ilişkin yetkisini göz önünde bulundurarak bu sonuca vardığını belirtmektedir (*Kaynar ve diğerleri/Türkiye*, no. 21104/06 ve 2 diğer başvuru, §§ 64 ila 82 ve *Avyidi/Türkiye*, no. 22479/05, §§ 119 ila 134, 16 Temmuz 2019).

112. Sonuç olarak, hem maddi tazminat hem de manevi tazminat ile ilgili olarak, başvurunun Sözleşme'nin 41. maddesi kapsamında sunulan talebe ilişkin kısmının kayıttan düşürülmesi gerekmektedir.

B. Masraf ve Giderler

113. Başvuran şirket, ulusal mahkemeler önünde görülen yargılama çerçevesinde ve Mahkeme önünde yürütülen yargılama doğrultusunda yapmış olduğu masraf ve giderler bağlamında 100.000 avro (EUR) talep etmektedir. Başvuran, bu talebe dayanak olarak, avukatından aldığı makbuzları sunmaktadır.

114. Hükümet, masraf ve giderler ile avukatlık hizmet ücretleri bağlamında talep edilen miktarın, benzer bir yargılamada talep edilebilecek miktarı gerçekten yansıtmadığını ileri sürerek Mahkemeyi söz konusu iddiayı reddetmeye davet etmektedir.

115. Mahkeme içtihatlarına göre, bir başvurana yalnızca, masraf ve giderlerinin gerçekliğini, gerekliliğini ve miktarlarının makul niteliğini ispatlaması durumunda bu masraflar iade edilebilmektedir. Mahkeme, somut olayda elinde bulunan belgeleri ve içtihatlarını göz önünde bulundurarak, başvurana 7.500 avro (EUR) ödenmesinin makul olduğu kanaatine varmaktadır.

C. Gecikme Faizi

116.Mahkeme, gecikme faizi olarak, Avrupa Merkez Bankasının marjinal kredi faizlerine uyguladığı faiz oranına üç puan eklenerek elde edilecek oranın uygulanmasının uygun olduğu sonucuna varmaktadır.

BU GEREKÇELERLE, MAHKEME, OY BİRLİĞİYLE,

1. Başvurunun kabul edilebilir olduğuna;
2. Sözleşme'ye Ek 1. No.lu Protokol'ün 1. maddesinin ihlal edildiğine;
3. Başvurunun, başvuran şirkete göre Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesinin ihlalden kaynaklanan maddi ve manevi zarar taleplerine ilişkin olarak, Sözleşme'nin 41. maddesinin uygulanması ile ilgili kısmının kayıttan düşürülmesine;
4.
 - a) Davalı Devlet tarafından başvuran şirkete, Sözleşme'nin 44. maddesinin 2. fıkrası uyarınca, kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içerisinde, ödeme tarihinde geçerli olan döviz kuru üzerinden davalı Devletin para birimine çevrilmek üzere, masraf ve giderler bağlamında 7.500 EUR (yedi bin beş yüz avro) ödenmesine;
 - b) Söz konusu sürenin bittiği tarihten itibaren ödeme tarihine kadar, bu meblağa, Avrupa Merkez Bankasının o dönem için geçerli olan marjinal kredi faiz oranının üç puan fazlasına eşit oranda basit faiz uygulanmasına;

5. Adil tazmine ilişkin kalan taleplerin reddedilmesine *karar vermiştir*.

İşbu karar, Fransızca dilinde tanzim edilmiş olup Mahkeme İç Tüzüğü'nün 77. maddesinin 2 ve 3. fıkraları uyarınca 18 Ocak 2022 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Stanley Naismith
Yazı İşleri Müdürü

Jon Fridrik Kjølbro
Başkan